

CENTER FOR
ANALYTICAL
RESEARCH &
EVALUATION

Erasmus+

Jean Monnet Modules

**« ХАЛЫҚТЫҢ ӨМІР СҮРУ САПАСЫ МЕН ҰЛТТЫҚ
ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ
МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ »**

**Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференцияның
баяндамалар жинағы**

**Сборник докладов международной научно-
практической конференции**

**«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АУДИТ В ОБЕСПЕЧЕНИИ
ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ И
НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»**

**Collection of reports of the international scientific
and practical conference**

**«STATE AUDIT IN ENSURING THE HIGH QUALITY OF
LIFE OF THE POPULATION AND NATIONAL
SECURITY»**

АСТАНА 2025

УДК 657.6
ББК 65.052
С23

С Сборник докладов международной научно- практической конференции «Государственный аудит в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности » = Collection of reports of the international scientific and practical conference «State audit in ensuring the high quality of life of the population and national security» = «Халықтың өмір сүру сапасы мен ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудит» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның баяндамалар жинағы. – Астана: - 359 б.

ISBN 978-601-385-061-0

Жинаққа мемлекеттік аудит органдары қызметкерлерінің, ғылыми қызметкерлердің, ғалым-экономистердің, қаржы саласы және мемлекеттік аудит мамандарының, профессор-оқытушылар құрамының және білім алушылардың халық өмірінің жоғары сапасын және ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудиттің өзекті мәселелері бойынша баяндамалары кірді

The collection includes reports of employees of state audit bodies, researchers, economists, specialists in the financial sector and state audit, faculty and students on topical issues of state audit in ensuring a high quality of life of the population and national security

В сборник вошли доклады работников органов государственного аудита, научных работников, ученых-экономистов, специалистов финансовой сферы и государственного аудита, профессорско-преподавательского состава и обучающихся по актуальным вопросам государственного аудита в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности

ISBN 978-601-385-061-0

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

СОДЕРЖАНИЕ

Секция 1. Роль органов государственного аудита в обеспечении высокого качества жизни населения и экономической безопасности	
Базарбай А.Б. , Әбдіқадыр А.Е. Міндетті аудит объектілеріндегі аудиттің экономикаға әсері	6
Байбозин Ж.Е. Қазақстан Республикасының экологиялық аудит жүйесінің қазіргі жағдайын талдау	11
Бияшева Н.С. Совершенствование систем управления рисками в государственном аудите: проблемы и перспективы	16
Бияхмет А.А. Методологические подходы к аудиту эффективности бюджетного финансирования транспортной отрасли в казахстане	22
Жанабаева Т.М. Еңбек және жұмыспен қамту саласындағы мемлекеттік саясаттың тиімділігіне жүргізілген аудит нәтижелері	25
Маматаева Д. Аудит эффективности цифровизации налоговых систем в казахстане: проблемы и перспективы развития	31
Мәмшетов С.Ж. Агроөнеркәсіптік кешенге бөлінген бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділік аудиті	36
Рапилбекова А.Г. Аудит эффективности реализации государственной политики в области здравоохранения	42
Талғаров Д.Д., Саржакова Ж.Р. Ұйымның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау	50
Тохтахметова М.А. Қазақстан азаматтарының қоғамдық мемлекеттік аудитке қатысуы	57
Секция 2. Современные аспекты развития государственного аудита в повышении эффективности государственного управления	
Абдрашов А. М. Международная практика поддержки экспортеров и оценка её эффективности	63
Ахмедия А. Қазақстандағы міндетті аудиттің маңыздылығы	66
Мырзабек Г.М. Алибай А.Д. Аудиторлық тәуекелдерді бағалау	69
Алибекова А.Б. Ерсайынова М. Сембиева Л.М. Foreign experience of environmentally oriented state audit	74
Аманжан С. А. Цифрлық экономикаға көшу кезіндегі мемлекеттік аудиттің әлеуетті мәселелері	80
Анетова А.Н. Мемлекеттік органдардағы бизнес-процестердің реинжинирингі: мемлекеттік аудиттің тиімділігіне әсері	86
Әлімбек Ә.Г. Оценка государственной инвестиционной политики Республики Казахстан на соответствие стратегическим документам планирования	90
Еспаев Е.М. Вопросы развития экологического аудита	98
Жумағалиев Е.Т. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы тиімділік аудиті және инфрақұрылымды жаңғыртуға бюджет қаражатын пайдалану	102
Капан Н.М. Цифровизация государственного аудита в агропромышленном комплексе: вызовы и перспективы	104
Құсан Н.А. Государственный аудит в повышении эффективности управления государственным долгом на местном уровне: казахстанский опыт	110

Наурыз Д.А. Мемлекеттік аудит пен қаржылық бақылауды жетілдіру: шетелдік және отандық тәжірибе	117
Нурмагамбетова А.С. Сыртқы мемлекеттік аудиттің ашықтығын арттырудағы тәуекелдерді басқару жүйесінің рөлі	122
Ондасын А.Е. Цифровизация государственного аудита: современные подходы и перспективы	130
Өмірзақ.М.Е., Олжабаева.А.М. "Қазатомөнеркәсіп" ұақ "ақ қызметіндегі қателер мен жосықсыз әрекеттер: аудиторлық тәуекелдерді және бақылау шараларын талдау	140
Сакенова Г.Б. Рассмотрение международного опыта аудита эффективности реализации политики социального обеспечения в сфере продуктивной занятости Казахстана	146
Сембиев А.Н. Международный опыт развития социального аудита	152
Серікова А. Р. Энергетика саласындағы тиімділік аудиті	154
Сапархан Д.Б Қазақстан республикасының басқару жүйесіндегі мемлекеттік аудиттің рөлі	160
Сейфуллин О.Т. Развитие национальной системы сертификации государственных аудиторов как фактор повышения качества государственного аудита	168
Секция 3. Актуальные проблемы экономики в обеспечении национальной безопасности	
Анапия Н. Ж. Передача субъектов квазигосударственного сектора в конкурентную среду как инструмент снижения доли участия государства в экономике	174
Бақытжанова С. Б. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік қаржылық бақылаудың рөлі	178
Есенбек Ч.Н. Влияние уровня финансирования науки на конкуретоспособность национальной экономики	181
Жаксылык С. Е. Жилищно-накопительная система: зарубежный опыт и практика внедрения в Казахстане	188
Жасұланова А. Б. Қазақстандағы сыбайлас жемқорлыққа және мақсатсыз шығындарға қарсы күрестегі мемлекеттік аудиттің рөлі	195
Жетпісова А.Е. Бухгалтерлік есепте әділ құнды қолдану: мәселелер мен мүмкіндіктер	202
Касенова А.К. Удаленный аудит: технологические вызовы и решения	208
Комекбаев Е. Е. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі экономиканың өзекті мәселелері	212
Мишкель И. А. Влияние киберугроз на экономическую стабильность и национальную безопасность	219
Танатова А. Қазақстан экономикасындағы ішкі аудитті қамтамасыз етудің өзекті мәселелері	225
Темирбек А. Т. Оценка влияния бухгалтерских ошибок на достоверность финансовой отчетности	233
Бекболсынова А.С. Стратегия налогового администрирования Республики Казахстан в условиях турбулентности экономики	239
Секция 4. Современные тенденции развития государственного аудита, учета и финансового менеджмента в странах Европейского союза	
Бекбосынова Л.Ж. Жабдықтаушылармен есеп айырысу есебі және ішкі бақылаудың негізгі теориясы	245
Ерниязова А.Р., Қаратаева Н.О., Боган А.А Цифравизация государственного аудит в странах ЕС: Как технологии помогают проверять финансы	252

Губарь С.А. Организация аудиторской деятельности в Республике Беларусь	259
Жахметова А.К., Шахарова А.Е. Мемлекеттік сатып алуды камералдық бақылаудың шетелдік тәжірибесі	264
Zhartybek D.B. From E-Salyq business to SAF-T: A Towards international Tax accounting standards	271
Каримова А.Х. Современное состояние учета расчетов с бюджетом в Казахстане	280
Оразбай М.А. Система внутреннего аудита в управлении рисками мошенничества в государственных органах	284
Оралбай А.М. Нормативно-правовое регулирование бухгалтерского учета и аудита амортизационной политики	289
Өмірзақ М.Е. Трансформация аудита под влияние искусственного интеллекта	297
Серикова М.А., Сембиева Л.М., Бектемир Х. Европейский опыт в формировании экологоориентированной модели государственного аудита	305
Башу З.Р., Буртебаева А.А., Оралова А Улучшение механизмов государственного аудита для оценки качества и управления природными ресурсами: опыт европейского союза	309
Сутбай А.К. Проблемы и перспективы реализации учетной и контрольной функций в современных экономических системах	314
Усеев С.Ж Современные подходы к аудиту и консалтингу в строительстве: анализ практик стран ЕС	320
Тасболатов А.Е. Стратегический аудит эффективности бюджетных средств в автодорожной отрасли Республики Казахстан	324
Машаева А.Ж., Жупышева А.О Стратегический аудит обеспечения водной безопасности в Республике Казахстан	337
Мухамедьярова Л.Р. Государственный аудит как инструмент контроля и повышения эффективности управления внебюджетными фондами	346
Сембиева Л.М., Саденова Г.С. Ключевые аспекты аудита в сфере спорта	355
Улыбышев Д.Н. Жайлауов Е.Б. Бектлеева Д.Е. Совершенствование методологии оценки эффективности использования национальных ресурсов	349
С.В.Биякин Учет лизинга в соответствии с IFRS 16 в казахстанской компании: опыт и практические аспекты	358
Алтынбек Т., Темірлан Т. Қонақ үй табыстылығын басқарудағы түнгі аудиттің рөлі	364
Жұман Ғ.С. Современные подходы к учету доходов в малом и среднем бизнесе	367
Шахарова А.Е. Концепция оценки влияния эффективного использования национальных ресурсов на качество жизни населения и национальную безопасность казахстана	372
Ирисбекова М.Н. Актуальные вопросы экономической безопасности региона	375

Плотникова, О.В. Плотникова// Учет, анализ, аудит. – 2019. – № 6. – С. 6. URL: [http:// фсбуй.рф/25/2018 "Бухгалтерский учет аренды"и МСФО \(IFRS\) 16 "Аренда": сравнительный анализ основных положений/](http://фсбуй.рф/25/2018/Бухгалтерский%20учет%20аренды%20и%20МСФО%20(IFRS)%2016%20Аренда%3A%20сравнительный%20анализ%20основных%20положений/) (Дата обращения: 16.11.2024).

3. Артемьева Н. Учет аренды с 1 января 2020 года // Журнал «Бухгалтерия и банки». – 2020. – No 3-6. – С. 6. URL: http://iPad_BB03-2020.indb

ҚОНАҚ ҮЙ ТАБЫСТЫЛЫҒЫН БАСҚАРУДАҒЫ ТҮНГІ АУДИТТІҢ РӨЛІ

Алтынбек Т., Темірлан Т.

Астана қ., Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
“Есеп және аудит” ОБ-ның 2 курс магистрантары

Андатпа

Бұл мақалада қонақ үй табыстылығын басқарудағы түнгі аудиттің рөлі қарастырылады. Түнгі аудит қонақ үйдің қаржылық істерін тексеріп, бағаларды оңтайландыру, қателіктерді анықтап, қосымша қызметтерді сатуды арттыру арқылы табысты басқаруға көмектеседі. Заманауи технологиялар мен автоматтандыру жүйелерінің енгізілуі түнгі аудиттің тиімділігін арттырып, қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етеді. Мақалада сондай-ақ түнгі аудиттің негізгі функциялары, оның табыстылыққа әсері және бұл процесті жетілдіру жолдары қарастырылған.

Кілт сөздер: түңгі аудит, қонақ үй, қаржы, бронь, төлем, қызмет, клиент.

Аннотация

В этой статье рассматривается роль ночного аудита в управлении доходностью отеля. Ночной аудит помогает управлять доходами, проверяя финансовые дела отеля, оптимизируя цены, выявляя ошибки и увеличивая продажи дополнительных услуг. Внедрение современных технологий и систем автоматизации повышает эффективность ночного аудита и обеспечивает финансовую стабильность. В статье также рассматриваются основные функции ночного аудита, его влияние на прибыльность и пути совершенствования этого процесса.

Ключевые слова: аудит, гостиница, финансы, бронь, оплата, сервис, клиент

Abstract

This article talks about the role of the night audit in managing the profitability of the hotel. The night audit helps manage revenue by conducting the financial affairs of the hotel, optimizing prices, generating profits and expanding sales of additional services. The introduction of modern technologies and automation systems increases the efficiency of the night audit and ensures financial stability. The article also discusses the main functions of the night audit, its powers to ensure and ways to improve this process.

Keywords: audit, hotel, finance, reservation, payment, service, client.

Түнгі аудит - бұл қонақ үйдің мәртебесі мен көлеміне қарамастан барлық қонақ үйлерде өтетін маңызды процесс. Әлемнің көптеген қонақ үйлерінде түнгі аудит шығындардың алдын алуда, деректердің дұрыстығын тексеруде ерекше рөл атқарады, соның арқасында қонақ үй қаржылық ашықтықты сақтап, бір күннің түйіндісін жасайды. Сонымен қатар, аудит жұмыс күнінде туындаған қателерді түзетеді.

Процестің өзін түнгі аудитор жүзеге асырады, көбінесе қонақ үй клиенттерімен өзара әрекеттеспейтін “back office” қатарына кіреді. Қонақ үйдің жұмыс күнін аяқтау үшін түнгі аудитор түннен таңға дейін жұмыс істейді, есепшоттарды тексереді және таңертеңгі және күндізгі ауысымға нұсқаулық жасайды. Ақша ағындарының барлық түрлерін түнгі аудитор тексеріп, брондау бойынша төлемдерді өңдеп, барлық қызметтердің шоттарын салыстырып, тәуліктік кірісті қолма-қол ақшамен де, банктік карталармен төленген шоттармен де анықтайды. Сонымен қатар, түнгі аудитор броньдар мен бос емес нөмірлерді тоқтап қалуымен немесе кешіктірілген шығу/кірумен қателеспеу үшін сәйкестендіруге міндетті.

Түнгі аудитор қателерді табатын редактор ретінде қызмет етеді. Жұмыс күнінің соңында қызметкер ақпаратты бухгалтерияға жібереді. Түнгі аудитордың сауатты жұмысының арқасында қонақ үй қателерді азайтып, ақша ағыны мәселесіне тиімдірек қарай алады. Сонымен қатар, қонақ үй клиенттерінің шығындарына қол жеткізе отырып, түнгі аудитор маусымға, тарифтерге, сұранысқа және т.б. байланысты жақсы баға саясатын анықтай алады.

Аудитор міндеті

Түнгі аудитордың бастапқы міндеті – күндізгі уақытта жасалған барлық қаржылық операцияларды тексеру. Сонымен қатар, қателіктер мен ауытқуларды анықтап, оларды түзету. Түнгі аудитордың басқа міндеттерінің арасында бар қызметтер: қаржылық операцияларды тексеру, бөлмелердің жүктелуін және тарифтерді басқару, есептеулердің дұрыстығын бақылау және қателердің алдын алу, есептілікті қалыптастырып, бухгалтер қолына тапсыру.

Жалпы, түнгі аудит ұжымы қонақ үйдің басқа бөлімдерімен салыстырғанда өте кішігірім келеді [1]. Көбінесе түнгі аудиторлар “front desk” міндеттерін де орындайды, осының себебінен аудиттің басым бөлігі тек түнде орындалады. Түнгі аудиторлар ұжымы қонақ үй менеджері басқарылатын, 3 адамнан аспайтын топтан тұрады [1].

Түнгі аудитордың ауысымның соңында жасалатын қызметтерге ерекше назар аудару керек. Осы уақытта қызметкер барлық деректерді бухгалтерлер мен менеджерлерге табыстайды. Түнгі аудитор тексерген және құрастырған мәліметтерге сүйене отырып, қонақ үйдің жұмыс стратегиялары жасалады [2]. Деректерді бақылау, түнгі аудиторға қонақүйдің кірісіне әсер ететін процестерді анықтауға мүмкіндік береді. Есептердің арасында келесі жұмыс күніне байланысты мәліметтерге орын бар, атап айтқанда брондалған нөмірлер саны, клиенттердің келуі, клиенттердің нөмірлерден шығуы және өңделіп жатқан төлемдердің жағдайы.

Басқа қонақүй қызметкерлерінен айырмашылығы, түнгі аудитор сонымен қатар спа, спортзал, бар, экскурсия, автокөлікті жалға алу және т.б. сияқты қосымша қонақүй қызметтеріндегі сату тиімділігіне әсер етеді [3]. Бір күнде алынған деректерді пайдалана отырып, түнгі аудитор қонақ үй жұмысының бейнесін құрастыра алады. Болашақта осы қызметтер бойынша есептер басшыларға қонақүйдегі пайдалы, ықтимал пайдалы және қажетсіз қызметті анықтауға мүмкіндік береді.

Аудитор жұмыс тәртібі

Түнгі аудитордың жұмысы бөлмелерге броньды растаудан басталады. Ол үшін аудитор қонақүй нөмірлері бойынша кірулерді, кетулерді және бас тартуларды тексереді. Сондай-ақ, қызметкер бөлменің басқа жағдайын тексереді, мысалы, тазалау және жөндеу, осылайша келген қонақтардың келуін жоспарлайды [4]. Нөмірлердің жайы расталғаннан кейін аудитор тіркеп, есепті әзірлеуді бастайды.

Аудитті орындаудың түрлері

Түнгі аудитті жүзеге асыруда бірнеше әдістері бар. Процестерді автоматтандыру деңгейіне байланысты бөлуге болады.

Қолмен жасалған аудит. Барлық деректер қорытынды еспке қолмен еңгізіледі. Бұл көп уақытты қажет ететін, ұзақ процедура, сондықтан бүгінде осы әдіс сирек кездеседі. Осындай әдістің кемшілігінде тек уақыт қана емес, оған қоса жиі кездесетін қателіктер бар.

Жартылай автоматтандыру. Бұл әдіс арнайы қаржылық операцияларды тіркейтін және басқа есептік құжаттаманы қосымша басып шығара алатын есепшот құралдарын пайдалануды білдіреді [5]. Тіркелу машиналары аудитордың жұмысын әлдеқайда жеңілдетеді, алайда оның тиімділігі жеткіліксіз.

Автоматтандырылған аудит. Бұл аудиттің ең қарапайым түрі. Компьютерленген жүйелер деректердің үлкен көлемін өте жылдам өңдейді, сондықтан олар тіпті күрделі есептеулерді бірден орындайды. Сонымен қатар, олар дұрыс емес жазбаларды автоматты түрде анықтап, оларды түзету нұсқаларын ұсына алады, не болмаса өзі түзетуге мүмкіндігі бар [5]. Мысалы, жүйе алдын-ала тексеруді жүргізе алады, оның барысында қоныс аударуға жоспарланған броньдардың немесе қонақтардың болуы туралы ең маңызды сәттерді бөліп көрсетуге болады. Шоттарды дәл және жедел теңгерімдеу аудиторды босатады, бұл оған операцияларды тексеруге және орналастыру құралының жұмысын талдауға көбірек уақыт бөлуге мүмкіндік береді.

Түнгі аудит қонақ үйлерде табыстылықты басқарудың маңызды құралы болып табылады. Ол қаржылық операциялардың дұрыстығын тексеріп, қателер мен ауытқуларды уақытында анықтауға мүмкіндік береді. Сондай-ақ, түнгі аудит бөлмелердің жүктелуін талдай отырып, бағаларды оңтайландыруға көмектеседі.

Жоғарыда айтылғандай, түнгі аудит қонақ үйдің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етіп, кірісін тиімді басқаруға көмектеседі. Заманауи технологиялар мен автоматтандыру жүйелерінің енгізілуі осы

процесті оңтайландырып, қосымша мүмкіндіктер ашады. Нәтижесінде, қонақ үйдің бизнесі табысты дамып, бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Қолданылған әдебиеттер

1. Method for road lighting audit and safety screening at urban intersections. Transportation Research Record. Niaki, M. S. N., Saunier, N., Miranda-Moreno, L. F., Amador, L., & Bruneau, J. F. 2014 - 2458(1), 27-36.
2. Role of Night Audit on the Perspective of Hotel Bengal Blueberry (Doctoral dissertation, Daffodil International University). Mostofa, M. G. 2018.
3. EFFECTIVENESS AND EFFICIENCY ANALYSIS OF NIGHT AUDITOR FUNCTION TOWARD INTERNAL CONTROL AT HOTEL WO SURABAYA. Journal of Accounting, Entrepreneurship and Financial Technology (JAEF), Geri, R. T., Tjahjono, J. K., & Chrisdianto, R. B. 2020 - 2(1), 1-20.
4. ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ НОЧНОГО АУДИТА, И ПЕРЕДАЧА ПО ОКОНЧАНИИ СМЕНЫ В ОТЕЛЕ MARRIOTT. In ББК Ч 448.0, 466Я4 П 56 ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ КОНФЕРЕНЦИИ Шилова, Т. В., & Прокудина, Д. О. (p. 265).
5. Internal audit efficiency through automation. John Wiley & Sons, Inc. Coderre, D. 2009.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К УЧЕТУ ДОХОДОВ В МАЛОМ И СРЕДНЕМ БИЗНЕСЕ

Жұман Ғ.С.

Магистр 2 курса ОП «Учет и Аудит»

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, г. Астана,

Республика Казахстан

E-mail: zhuman.gabit@bk.ru

Аннотация

Для успешного бизнеса важен грамотный учет доходов. Для малого бизнеса, это и вовсе возможно единственный способ оставаться на плаву. Раньше учет велся на бумагах, но сейчас разные способы позволяют более эффективно вести учет.

В данной работе особое внимание было уделено основными методам ведения учета. Были рассмотрены их преимущества и недостатки. Среди таких методов: метод начисления и кассовый метод.

Далее были рассмотрены ответвления методов учета для современных секторов бизнеса. Были выявлены их преимущества, недостатки и подход к малым бизнесам. Среди таких методов: проектный учет, гибридный учет, прогнозный учет и автоматизированный учет

Ключевые слова: учет, доход, налог, малый бизнес, средний бизнес, метод учета, бизнес, проектный учет, гибридный учет, прогнозный учет, автоматизированный учет.